

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku H.M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.
z udziałem L. Spółki Akcyjnej z siedzibą w S.
o świadczenie rehabilitacyjne w związku z wypadkiem przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 lutego 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego w S.
z dnia 28 października 2016 r., sygn. akt V Ua [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje radcy prawnemu B.G. (G.) - Kancelaria Radcy
Prawnego w S. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w S.
kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) powiększona o stawkę należnego
podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej
pomocy prawnej świadczonej na rzecz wnioskodawcy z urzędu w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 października 2016 r., V Ua [...], Sąd Okręgowy w S. w sprawie z wniosku H.M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S. o świadczenie rehabilitacyjne w związku z wypadkiem przy pracy, przy udziale zainteresowanego – L. Spółki Akcyjnej z siedzibą w S., oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 17 września 2015 r.,

którym oddalono odwołanie wnioskodawcy od trzech decyzji organu rentowego z dnia 26 listopada 2013 r. (obejmującej okres niezdolności do pracy od dnia 22 października 2013 r. do dnia 19 stycznia 2013 r.), z dnia 18 lutego 2014 r. (okres od dnia 20 stycznia 2014 r. do dnia 20 marca 2014 r.), oraz z dnia 4 lipca 2014 r., odmawiających wnioskodawcy prawa do świadczenia rehabilitacyjnego w wysokości 100% podstawy wymiaru (z ubezpieczenia wypadkowego). Sąd pierwszej instancji, powołując art. 366 k.p.c. uznał, że jest związany prawomocnym wyrokiem z dnia 28 listopada 2014 r. wydanym przez Sąd Okręgowy w S. w sprawie V Ua [...], którym oddalono odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z dnia 27 maja 2013 r., ustalając, że niezdolność do pracy wnioskodawcy od dnia 25 kwietnia 2013 r. do dnia 21 października 2013 r. nie była związana z wypadkiem przy pracy w dniu 7 listopada 2011 r. Sąd drugiej instancji podzielił zarówno ustalenia faktyczne jak i ich ocenę prawną zawartą w uzasadnieniu wyroku Sądu Rejonowego, jednak wobec zarzutów apelacji, dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłego sądowego neurochirurga i w związku z zawartą w niej oceną stanu zdrowia wnioskodawcy, nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając naruszenie przepisów postępowania - art. 365 § 1 k.p.c. w związku z art. 366 k.p.c. poprzez przyjęcie, że „rozstrzygnięcie niniejszej sprawy zdeterminowane jest orzeczeniem o charakterze prejudycjalnym, przy jednoczesnym braku rozważenia specyfiki postępowania i czynników dynamicznych takich jak zmiany stanu zdrowia w odniesieniu do decyzji organu rentowego, które nie stanowiły przedmiotu wcześniejszego wyroku” oraz art. 286 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż „w sprawie nie zachodzi konieczność powołania nowego biegłego w sytuacji, w której istnieją opinie przeciwstawne, co w konsekwencji doprowadziło do nieuzasadnionego wyboru opinii niekorzystnej dla odwołującego, bez konfrontacji przeciwstawnych opinii”.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, oświadczając, że koszty pomocy prawnej nie zostały opłacone w całości ani w

części.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w skardze kasacyjnej występuje istotne zagadnienie prawne w postaci „określenia związania sądu orzeczeniem sądu cywilnego oraz granic stosowalności instytucji określonej w przepisie art. 366 k.p.c.(...)”. Zdaniem skarżącego „decyzja organu rentowego oparta jest na okoliczności dynamicznej, jaką jest stan zdrowia. Dające się uzasadnić logiczne konsekwencje pogorszenia stanu zdrowia wynikające ze schorzeń, bądź też konsekwencji wypadku przy pracy, nawet determinowane tym samym schorzeniem, bądź tym samym wypadkiem przy pracy, będące przedmiotem innych decyzji organu rentowego - w perspektywie art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 366 k.p.c. nie mogą stanowić o związaniu sądu, który rozpatrywać ma odwołanie od decyzji, która nie stanowiła przedmiotu postępowania (nawet jeżeli co do innych decyzji odnoszących się do tego samego zdarzenia zapadł już prawomocny wyrok). Innymi słowy należy w tego typu sprawie brać pod uwagę specyfikę każdej decyzji organu rentowego, niebędącej wcześniej przedmiotem postępowania”.

Drugie występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne dotyczy problematyki powoływania uzupełniającej opinii biegłych w perspektywie wydania dwóch przeciwstawnych we wnioskach opinii. „Zdaniem odwołującego norma dekodowana na podstawie przepisu art. 286 ma charakter kompetencyjny i nakazuje sądowi prowadzenie postępowania dowodowego w celu usunięcia rozbieżności, co objawia się w konieczności powołania opinii trzeciej bądź też wezwania dotychczas powołanych biegłych do ustosunkowania się do przeciwstawnych wniosków wyrażonych w opinii innych biegłych. Bez takiego zabiegu należy wskazać, iż działanie sądu jest intuicyjne i pozostaje w sprzeczności z normą wyrażoną w przepisie art. 286 k.p.c.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością, którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Kwestie wskazywane jako zagadnienie prawne zostały już rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

W szczególności w wyroku z dnia 9 grudnia 2015 r., I UK 526/14 (LEX nr 1963382), Sąd Najwyższy uznał, że sąd rozpoznający odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania prawa do renty w związku z wypadkiem przy pracy jest związany wcześniejszym prawomocnym wyrokiem oddalającym odwołanie do decyzji odmawiających prawa od innych świadczeń z ustawy wypadkowej w

zakresie dotyczącym wyłącznej winy ubezpieczonego jako przesłanki nieprzysługiwania praw do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego. Oznacza to, że sądy rozpatrujące spory pomiędzy tymi samymi stronami muszą respektować wiążące osądzenie takich samych istotnych kwestii prawnych w sposób wynikający z prawomocnych wcześniejszych wyroków sądowych (o inne świadczenia z ustawy wypadkowej). W kolejnym postępowaniu, w którym pojawia się taka sama istotna kwestia prawna, nie może ona być ponownie badana ani weryfikowana w inny sposób, a w szczególności sprzecznie z poprzednio dokonany prawomocnym negatywnym osądem. Takie wiążące związanie oznacza jurysdykcyjny zakaz dokonywania ustaleń lub ocen prawnych sprzecznych z prawomocnie osądzoną kwestią, a nawet niedopuszczalność prowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2008 r., II CSK 452/06, OSANC 2008 nr 8, poz. 20 lub uzasadnienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2008 r., III CZP 72/08, OSNC 2009 nr 2, poz. 20). W sprawie wnioskodawcy taki prawomocny osąd został dokonany wyrokiem z dnia 28 listopada 2014 r. wydanym przez Sąd Okręgowy w S. w sprawie V Ua 43/13, którym oddalono odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z dnia 27 maja 2013 r., ustalając, że niezdolność do pracy wnioskodawcy od dnia 25 kwietnia 2013 r. do dnia 21 października 2013 r. nie była związana z wypadkiem przy pracy w dniu 7 listopada 2011 r.

Odnosząc się do drugiego z prezentowanych w skardze kasacyjnej zagadnienia prawnego należy przypomnieć, co wielokrotnie podkreślał Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie, że specyfika dowodu z opinii biegłego polega m.in. na tym, że jeżeli taki dowód już został przez sąd dopuszczony, to stosownie do art. 286 k.p.c., opinii dodatkowego biegłego można żądać jedynie „w razie potrzeby”. Podniesione zarzuty naruszenia art. 286 k.p.c. nie mogą natomiast odnieść skutku, jeżeli wydane przez biegłych opinie wyjaśniają istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, a ich fachowość i rzetelność nie została w żaden sposób podważona. Przepis art. 286 k.p.c. nie przewiduje bowiem obowiązku uzupełnienia już sporządzonej opinii czy to na piśmie, czy też w formie ustnej do protokołu rozprawy w każdym wypadku. Z zawartej w nim regulacji nie wynika także dla sądu obowiązek dopuszczenia dowodu z kolejnej opinii innych

biegłych. Przepis ten pozostawia sądowi decyzję, czy opinia wymaga dodatkowych wyjaśnień ze strony jej autora, a także, czy wyjaśnienia te powinny być złożone w formie ustnej czy w formie pisemnej. Obowiązek wezwania biegłego na rozprawę powstaje wówczas, kiedy sformułowania opinii nie są na tyle jasne i jednoznaczne, aby pozwalały na dokonanie na jej podstawie stanowczych ustaleń. W wyroku z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 639/99, Sąd Najwyższy trafnie stwierdził zaś, że potrzeba taka nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z niekorzystnego dla niej wydźwięku konkluzji opinii, lecz być następstwem umotywowanej krytyki dotychczasowej opinii. W przeciwnym bowiem razie sąd byłby zobligowany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie zostałaby złożona opinia w pełni ją zadowalająca, co jest niedopuszczalne. W wyroku z dnia 21 listopada 1974 r., II CR 638/74 (OSPika 1975 Nr 5, poz. 108), Sąd Najwyższy stwierdził, z kolei, że nie jest uzasadniony wniosek strony o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, jeżeli w przekonaniu sądu opinia wyznaczonego biegłego jest na tyle kategoryczna i przekonująca, że wystarczająco wyjaśnia zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych. W wyroku z dnia 15 lutego 1974 r., II CR 817/73 (LEX nr 7404) Sąd Najwyższy wyjaśnił natomiast, że do dowodu z opinii biegłego nie mogą mieć zastosowania wszystkie zasady prowadzenia dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. Nie można zatem przyjąć, że sąd jest obowiązany dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. W podobnym duchu Sąd Najwyższy wypowiadał się również w wyrokach: z dnia 18 lutego 1974 r., II CR 5/74 (Biuletyn SN 1974 Nr 4, poz. 64) i z dnia 15 listopada 2001 r., II UKN 604/00 (PPiPS 2003 nr 9, s. 67).

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., określając taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika zgodnie z § 15 ust. 2 oraz § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1715 ze zm.).

